

Karhulan lukion toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2024 - 2027

1	Sisällys	
2	Johdanto	2
3	Tasa-arvolaki	2
4	Yhdenvertaisuuslaki	2
5	Karhulan lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanne	3
5.1	Henkilöstö ja opiskelijat	3
5.2	Tilat	3
5.3	Opiskelijavalinnat	3
5.4	Opetuksen järjestäminen	4
5.5	Opiskelijakunta	4
5.6	Opintosuoritusten arviointi	4
5.7	Seksuaalisen ja sukupuolisen häirinnän ja sukupuolen perusteella tapahtuvan syrjinnän ehkäiseminen.....	5
5.8	Toimenpiteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi	5
5.9	Aikaisemman tasa-arvosuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen.....	6
5.10	Suunnitelmasta tiedottaminen.....	6
6	Lähteet.....	6

2 Johdanto

Karhulan lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on laadittu lukuvuosille 2024-2027 ja se tarkistetaan joka lukuvuosi. Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman on tarkoitus edistää lukiossa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista ja antaa työkalut epäkohtiin puuttumiseen. Suunnitelma on laadittu valmistelutyöryhmän esityksen pohjalta opettajainkokouksessa. Myös muuta henkilökuntaa ja opiskelijakuntaa on kuultu suunnitteluvaiheessa. Kotkan kaupunki on laatinut kaupunginhallituksen hyväksymän toimenpideohjelman tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Kotkan kouluissa noudatetaan tätä toimenpideohjelmaa henkilöstön osalta.

3 Tasa-arvolaki

Tasa-arvolain 5 a § (30.12.2014/1329) mukaan oppilaitokset ovat velvollisia laatimaan toiminnan kehittämiseen tähtäävän tasa-arvosuunnitelman eli toiminnallisen tasa-arvosuunnitelman. Toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma on työkalu, joka tukee sukupuolten tasa-arvon edistämistä kaikessa oppilaitoksen toiminnassa.

Tasa-arvolain (609/1986) tarkoitus on parantaa naisten ja miesten välistä tasa-arvoa, estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä. Se edellyttää, että miehille ja naisille järjestetään samanlaiset mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen. Tasa-arvolaisissa syrjintäperusteet ovat sukupuoli, sukupuoli-identiteetti ja sukupuolen ilmaisu. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa esimerkiksi niin, että lasten ikä ja kehitys otetaan huomioon ja kaikki opiskelijat kohdataan yksilöinä.

4 Yhdenvertaisuuslaki

Yhdenvertaisuuslain mukaan oppilaitokset ovat velvollisia laatimaan yhdenvertaisuussuunnitelman. Yhdenvertaisuussuunnitelma on yhdenvertaisuuden edistämisen työkalu, joka tukee yhdenvertaisuuden edistämistä kaikessa oppilaitoksen toiminnassa. Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) tarkoitus on turvata yhdenvertainen kohtelu ja estää syrjintä kaikenlaisilla perusteilla. Yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, politiikan, ay-toiminnan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Yhdenvertaisuuslain mukaan oppilaitoksella on oltava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Oppilaitoksen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia niin, että oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet on otettu huomioon.

5 Karhulan lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanne

5.1 Henkilöstö ja opiskelijat

Karhulan lukion koko on viime vuosina vaihdellut 400 ja 360 opiskelijan välillä. Lukuvuonna 2024 - 2025 opiskelijoita on 361, joista tyttöjä on 212 ja poikia 149 (20.9.2024). Opettajakunnassa on rehtorin, apulaisrehtorin ja koulusihteerin lisäksi 26 opettajaa, joista 15 on miehiä. Muu henkilöstö on yhteistä Karhulan koulun kanssa.

Opettajakunta valitaan asetettujen pätevyysvaatimusten ja soveltuvuuden perusteella. Virat ja toimet asetetaan avoimiksi pitkän aikavälin tarpeiden perusteella. Haku- ja valintaprosesseissa sukupuolella ei ole merkitystä. Muu henkilökunta rekrytoidaan kaupungin muiden toimielinten tai Kymijoen Ravintopalvelu Oy:n kautta.

Työyhteisöpalaverit pidetään kerran kuukaudessa. Viikoittaisessa torstaipalaverissa käsitellään ajankohtaiset asiat. Muuten asioita käsitellään tarvittaessa.

5.2 Tilat

Lukio toimii yhteisissä tiloissa Karhulan koulun kanssa. Keväällä 2025 lukio siirtyy väistötiloihin uuden koulukeskuksen sekä kivikoululla tehtävien muutostöiden ajaksi. Väistötilasta päätös tehdään syksyn 2024 aikana.

Tiloissa on tehty peruskorjaus 1997–1998. Sen yhteydessä opettajien työtiloihin tuli vain teknisiä muutoksia. Kansliatiloja remontoitiin lukuvuonna 2015–16. Lukuvuonna 2017–18 on remontoitu kellarikerroksen tilat sekä luokkatiloja 1. ja 3. kerroksessa. Kesällä 2019 remontoitiin 1. kerroksen loput luokkatilat ja kesällä 2020 2. kerroksen luokkatilat.

Opettajien työtilat ovat ahtaat ja puutteelliset. Omia työhuoneita rauhalliseen työskentelyyn ei ole. Opettajainhuoneessa jokaisella on oma niukka työpöytätila. Päivittäin lukion tiloja käyttää 20 opettajaa. Myös yhteiset tilat ovat niukat. Sosiaalitilatkin ovat henkilökunnan määrään nähden vähäiset.

Opiskelijoiden vapaatuntien aikana käytössä on syksyllä 2006 valmistunut kellarikerroksen kirjastotila.

Kesällä 2007 kouluun on rakennettu hissi ja inva-wc. Koulun tilat on muutenkin muutettu kulun kannalta esteettömiksi. Ongelmaksi liikuntarajoitteiselle opiskelijalle voi muodostua se, että kuvataiteen ja musiikin opetus toteutetaan Opintokeskus Karhun tiloissa. Asiaa tarkastellaan tapauskohtaisesti, ja opetus järjestetään opiskelijan kannalta sopivimmalla tavalla.

5.3 Opiskelijavalinnat

Opiskelijaksi ottaminen perustuu LL 20 § ja OPM:n päätökseen lukion oppilaaksi ottamisen perusteista 30.12.1998/1202. Kotkalaisen periaatteen mukaisesti kaikille halukkaille annetaan mahdollisuus lukio-opintoihin ilman keskiarvorajaa. Opiskelijoiden joukossa monikulttuurisuus näkyy siinä, että opiskelijoita on 15–20 eri kansallisuutta. Syksyllä 2025 Kotkan lukioihin tulee keskiarvorajaksi 7.00

5.4 Opetuksen järjestäminen

Opettajat osallistuvat lukion kurssijärjestyksen valmisteluun ja esittävät vuosittain toiveensa seuraavan vuoden opetuksesta. Muut tehtävät jaetaan pääsääntöisesti kulloisenkin vuoden tarpeiden mukaisesti kohdentaen. Jokainen opettaja kuuluu johonkin tiimiin. Tiimin vetäjät ovat johtoryhmän jäseniä.

Opetuksen järjestämisessä tasa-arvoisuuden periaatetta noudatetaan mahdollisimman joustavissa luokattoman lukion käytännön järjestelyissä. Opiskelijalla on valittavissaan kaikki lukion tarjoamat kurssit, ja hänellä on oikeus muuttaa valintojaan jokaisen jakson jälkeen koko lukioajan. Ryhmänohjaus toteutetaan luokkatasoisissa ohjausryhmissä, mutta muilta osin koko opetustarjonta noudattaa luokattomuuden periaatetta. Liikunnan opetus järjestetään sekaryhmissä.

Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuutta opiskella yhteistyöoppilaitoksessa Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa. Yrittäjyyslinja tekee yhteistyötä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun Xamkin kanssa. Avoimen yliopiston kursseja eri yliopistoihin on tarjolla opiskelijoille.

Matemaattis-teollisella linjan suorittaneista ensimmäisinä vuosina pääosa oli poikia, mutta tilanne on vaihdellut vuosittain ja nykyisin linjalla opiskelee suunnilleen saman verran tyttöjä ja poikia.

Kansainvälisen toiminnan lähtökohtana on ollut kulttuurien välinen kohtaaminen ja oman kulttuurin tuntemuksen kautta vieraiden kulttuurien arvostaminen. Kieltä ja kulttuuria on viime vuosikymmenen aikana käyty opiskelemassa Saksassa, Puolassa, Sveitsissä, Espanjassa, Ranskassa ja Venäjällä. Espanjalaisen yhteistyökoulun kanssa on säännöllistä opiskelijavaihtoa, jota toteutetaan jälleen keväällä 2025. Erasmus + -hankkeita on viime vuosina ollut useita ja uusia on suunnitteilla. Mate-linjalaiset käyvät Cernin tiedekeskuksessa Sveitsissä opiskelemassa hiukkasfysiikkaa aina, kun siihen saadaan hankeraha. Ulkomaalaiset opettajat ovat käyneet tutustumassa lukion toimintaan. Lukiossa opiskelee lähes vuosittain vaihto-opiskelijoita eri maista, ja lukion omia opiskelijoita on vaihto-opiskelijoina.

5.5 Opiskelijakunta

Lukion opiskelijakuntaan kuuluvat kaikki opiskelijat, ja kaikilla on mahdollisuus olla mukana opiskelijakunnan toiminnassa. Opiskelijat valitsevat keskuudestaan hallituksen, johon kuuluu edustajia kaikilta vuosiluokilta. Hallituksen edustajalla on mahdollisuus osallistua opettajainkokouksiin ja opiskeluhuoltoryhmän kokouksiin.

Opiskelijoita kuullaan heitä koskevissa asioissa. Opiskelijakunta voi ottaa kantaa koulun toimintaan ja kehittämiseen. Opiskelijakunta on ollut syksyllä 2024 yhteydessä päättäjiin tulevista väistötiloista.

5.6 Opintosuoritusten arviointi

Opiskelijoiden arviointia Karhulan lukiossa säätelevät lukiolaki ja asetus sekä koulun opetussuunnitelma. Opintosuoritusten arvioinnit määrittävät valtakunnallisesti hyväksytyt arviointiperiaatteet. Opiskelija, joka on tyytymätön arviointiin, voi hakea oikaisua siitä asianmukaisesti.

5.7 Seksuaalisen ja sukupuolisen häirinnän ja sukupuolen perusteella tapahtuvan syrjinnän ehkäiseminen

Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan sanallista, sanatonta tai fyysistä luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri.

Sukupuolen perusteella tapahtuvalla häirinnällä tarkoitetaan henkilön sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun liittyvää ei-toivottua käytöstä, joka ei ole luonteeltaan seksuaalista ja jolla tarkoituksellisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri. (tasa-arvolaki 7 §)

Häirinnässä on kyse ihmisarvoa loukkaavasta käyttäytymisestä. Häirintää voivat olla esim. puheet, sähköpostiviestit, ilmeet, eleet tai epäasiallisen materiaalin esille laittaminen tai muunlainen viestintää. Jokainen opettaja on velvollinen puuttumaan häirintään tai syrjintään. Mikäli koulussa on tapahtunut seksuaalista häirintää tai sen epäily tulee esille, siitä tulee tiedottaa rehtorille, terveydenhoitajalle ja/tai kuraattorille. Asian nopea käsittely on tärkeää lisävahinkojen estämiseksi.

Oppilaitoksen sekä muiden koulutusta ja opetusta järjestävien yhteisöjen menettelyä on pidettävä tässä laissa kiellettyinä syrjintänä, jos henkilö asetetaan opiskelijavalinnoissa, opetusta järjestettäessä, opintosuoritusten arvioinnissa tai oppilaitoksen tai yhteisön muussa varsinaisessa toiminnassa sukupuolen perusteella muita epäedullisempaan asemaan taikka muutoin kohdellaan 7 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Kaikilla Karhulan lukion opiskelijoilla on mahdollisuus valita vapaasti kurssitarjottimelta kurssit, suorittaa opinnot oman opintosuunnitelman mukaan ja saada tukea opintoihinsa.

5.8 Toimenpiteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi

Ongelmiin pyritään puuttumaan mahdollisimman pian niiden tultua esiin. Ongelmia pyritään myös ehkäisemään mm. henkilökohtaisella haastattelulla. Ryhmänohjaaja haastattelee ensimmäisen lukuvuoden opiskelijat. Opinto-ohjaajat pitävät henkilökohtaiset haastattelut ohjauksen näkökulmasta toisen vuoden opiskelijoille. Opiskelijoiden keskuudesta valitut tutorit ja mentorit tarjoavat vertaistukea.

Opiskelijalla on oikeus saada opintoihinsa tukea ja ohjausta. Oppilaanohjausta antavat kahden opinto-ohjaajan lisäksi erityisopettaja, ryhmänohjaajat ja rehtori. Ohjaus on sekä ryhmämuotoista että henkilökohtaista. Näin pyritään pääsemään mahdollisimman pian kiinni opiskelijan ongelmiin. Opiskelijoilla on tilaisuus saada apua tehtävien tekemisessä viikoittaisessa opiskelukahvilassa sekä tarvittaessa tukiopetusta. Kurssien itsenäinen suorittaminen on myös mahdollista. Erityisopettaja tekee lukion alussa lukiseulan sekä matematiikkaseulan, joiden perusteella opiskelijoita ohjataan kertauskursseille sekä tuen piiriin. Opiskelijaa voidaan tukea myös pidentämällä opiskeluoikeutta. Tällöin opinto-ohjaaja laatii hänelle neljän vuoden yksilöllisen opintosuunnitelman kolmen vuoden sijaan. Erityisjärjestelyjä toteutetaan sekä opetus- että koejärjestelyissä erikoislääkärin tai muun asiantuntijan lausuntojen perusteella, esimerkiksi mahdollisuus pidennettyyn koeaikaan sekä oikeus avustajan läsnäoloon oppitunneilla ja kokeessa.

Lukiossa toimii moniammatillinen opiskelijahuoltotyöryhmä, joka tarvittaessa ohjaa opiskelijan palveluiden ja tukitoimien piiriin. Mikäli ongelmaa ei saada ratkaistua koulun sisäisin keinoin, hankitaan asiantuntija-apua esim. oppilashuollon piiristä opiskelijoille tai työsuojelun kautta, mikäli asia koskee henkilöstöä.

5.9 Aikaisemman tasa-arvosuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen

Tasa-arvoisen kohtelun periaatetta seurataan osana lukion ryhmänohjausta sekä opinto-ohjausta. Mahdollisten epäkohtien esille tuominen on kaikkien talossa toimivien velvollisuus. Opiskelijakunnalla on tärkeä rooli asioiden esille tuomisessa henkilökunnalle tai suoraan rehtorille. Lisäksi opettajien osalta tietoa on kerätty viime vuosina suoritettujen Hentyykselyiden ja esimiesarviointien perusteella.

Lukion keskiarvorajattomuutta voidaan pitää tasa-arvoisen opiskelumahdollisuuden tarjoamisena sekä syrjäytymisen ehkäisemisenä. Vaikka osalla lukio-opintonsa aloittavista opiskelijoista lähtötilanne keskiarvon suhteen on heikko, on keskeyttämisprosentti kohtuullinen. Valmistuvien ja ylioppilastodistuksen saavien tulokset ovat lähtötilanteeseen nähden hyvät. Keskiarvorajan tuleminen lukioon muuttaa tilannetta syksyllä 2025.

5.10 Suunnitelmasta tiedottaminen

Tästä tasa-arvosuunnitelmasta tiedotetaan koko henkilökunnalle ja opiskelijoille heti tämän suunnitelman hyväksymisen jälkeen. Suunnitelma esitellään kaikille opiskelijoille ryhmänohjauksessa. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on nähtävillä Karhulan lukion Pedanet.

6 Lähteet

Laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta 8.8.1986/609
(<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860609#P5a>)

Yhdenvertaisuuslaki 21.1.2004/21
(<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141325?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=yhdenvertaisuuslaki#L2P6>)

Opetushallitus (<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/tasa-arvo-ja-yhdenvertaisuussuunnittelu-oppilaitoksissa>)